

دانشگاه شهید چمران اهواز
معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی

طرح درس ویژه درس های تحصیلات تکمیلی دانشگاه

<p>آدرس ایمیل: rajabireza@scu.ac.ir</p>	<p>مرتبه علمی: استاد</p>	<p>نام و نام خانوادگی استاد: غلامرضا رجی</p>
<p>نیمسال تحصیلی: دوم</p>	<p>گروه: مشاوره</p>	<p>دانشکده: علوم تربیتی و روان‌شناسی</p>
<p>تعداد واحد: ۲</p>	<p>نام درس: مبانی مشاوره و پیشگیری از اعتیاد</p>	<p>دوره‌ی تحصیلی: کارشناسی ارشد مشاوره توانبخشی</p>
<p>جایگاه درس در برنامه‌ی درسی دوره: پایه</p>		
<p>هدف کلی: آشنایی دانش‌جویان با رویکردهای درمان اعتیاد، پیشگیری از عود و گروه‌های درمانی خودیار</p>		
<p>اهداف یادگیری: دانش‌جو بعد از گذراندن این واحد درسی باید قادر باشد: تأثیرات مشاوره اعتیاد؟ آشنایی با الگوهای اعتیاد.. انواع نظریه‌های عمومی مشاوره‌های درمان اعتیاد. موضوعات مرتبط با درمان. الگوهای پیشگیری. گروه‌های خودیار.</p>		
<p>رفتار ورودی: دانش‌جو باید رویکردهای درمان و روش‌های پیشگیری آشنا شود.</p>		
<p>مواد و امکانات آموزشی: استفاده از تابلو کلاسی، ویدیو پروژکتور برای کاربردی نمودن مطالب و سایر امکانات آموزشی.</p>		
<p>روش تدریس: روش توضیحی. در این روش مطالب، اصول این درس به صورت مستقیم و با استفاده از مطالب چاپی (کتاب) یا به وسیله سخنرانی و ارائه مطالب در تابلو کلاسی به دانش‌جو انتقال داده می‌شود. هم‌چنین نکات مهم درس با استفاده از مثال‌های عینی و ملموس به صورت ساده و با اصول علمی ر در کلاس درس و پای تابلو انتقال داده می‌شود.</p>		
<p>وظایف دانشجو: حضور مستمر در کلاس درس. مشارکت مستقیم و فعال در یادگیری مفاهیم و اصول درس. انجام تکالیف مربوط به درس.</p>		

شیوه آزمون و ارزیابی:

شیوه ارزیابی به صورت امتحان کتبی از دروس تدریس شده در طول ترم تحصیلی است که بر اساس بارم هر سؤال از نمره کتبی دانش جو گزارش خواهد شد.

منابع درس:

میلر، گری. (۱۳۹۸). مشاوره اعتیاد (ترجمه فریده همتی). انتشارات سمت، تهران، چاپ اول.

همکاران ارجمند می توانند برای آگاهی بیشتر درباره روش ها و فنون تدریس و به ویژه روش تهیه طرح درس، نگاه کنند به: حسن شعبانی، مهارت های آموزشی و پرورشی (روش ها و فنون تدریس)، ۲ جلد، تهران: سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاه ها (سمت)، ۱۳۹۰.

هفته‌ی یکم
تأثیرات مشاوره‌ی اعتیاد

الگوهای اعتیاد

- الگوی اخلاقی
- الگوهای روان‌شناختی
- الگوهای فرهنگی اجتماعی

هفته‌ی دوم
تأثیرات مشاوره‌ی اعتیاد (ادامه)

نظریه‌های عمومی مشاوره برای درمان اعتیاد

- نظریه روان تحلیلی/آدلری
- هستی‌گرایی
- درمان شناختی رفتاری
- درمان رفتاری

ابزارهای ارزیابی و تشخیص اعتیاد

- مصاحبه‌ها
- مشاهدات رفتاری
- ابزارهای فیزیولوژیک

هفته‌ی سوم
(۹۸/۱۲/۹ تا ۹۸/۱۲/۳)
فرایند اصلی درمان اعتیادها

- رویکردهای فلسفی
- کاهش آسیب
- الگوی بهبودی
- مشاوره کوتاه‌مدت
- بحران‌های رایج در بهبودی اعتیاد

هفته‌ی چهارم
فرایند اصلی درمان اعتیادها (ادامه)

-گرایش به خودکشی

درمان فردی

-مشاوره صادقانه

-برنامه درمان

درمان گروهی

-مسائل خاص گروه اعتیاد

درمان خانوادگی

-انواع خانواده‌های معتاد

هفته‌ی پنجم
موضوعات مرتبط با درمان و رویکردهای مشاوره

مسائل جنسی

-تجاوز

-ایدز

تاریخچه و رشد بیماری

خشونت شریک جنسی

-تشخیص ارزیابی

بی‌خانمانی

-رویکردهای مشاوره

هفته‌ی ششم
پیشگیری از عود

رویکردهای مشاور

-تسهیل بحث

-رفتار تقویت کننده

-نگرش به عود

-ایجاد جود اعتماد

هفته‌ی هفتم
پیشگیری از عود (ادامه)

الگوهای پیشگیری از عود

-مرکز گورسکی برای استفاده از الگوهای علمی
-الگوی مارلت و گوردن برای پیشگیری از عود

هفته‌ی هشتم
پیشگیری از عود (ادامه)

- فنون مشاوره

-الگوی مارلت و گوردن برای پیشگیری از عود
-ده خطر بسیار شایع
-TIPS برای مقابله با موقعیت‌های پر استرس
-HALT
-اختلالات هم‌زیست

هفته‌ی نهم
گروه‌های خودیار

-هدف‌ها

گروه‌های دوازده گام

-الکلی‌های گمنام
-معتادان گمنام
-کو کائینی‌های گمنام

هفته‌ی دهم
گروه‌های خودیار

-ماری‌جوانایی‌های گمنام
-مصرف کنندگان گمنام اکستازی
-هروئینی‌های گمنام
-انواع جلسه‌ها

هفته‌ی یازدهم
گروه‌های خودیار (ادامه)

-مدال یا ورقه‌های فلزی
-استفاده در مشاوره

-نقاط قوت

-محدودیت‌ها

گروه‌های جایگزین دوازده گام

-گروه زنان در حال ترک

-شانزده گام

-بهبودی عقلانی

هفته‌ی دوازدهم

گروه‌های خودیار (ادامه)

گروه‌های خودیاری مناسب با تأمین نیازهای مراجع

-ارزیابی شخصیت گروه

-رهنمودهایی در مورد گروه‌های سالم/ناسالم

-رهنمودهایی در مورد حامی/مربی سالم/ناسالم

مسائل خاص

-گمنامی

-گروه‌های جلسه/بحث آنلاین

هفته‌ی سیزدهم

توضیح درمان و فنون مرتبط با مشاوره

-هدف‌ها

-تاب‌آوری مراجع

-روان‌شناسی مثبت‌نگر

-الگوی مراحل تغییر

هفته‌ی چهاردهم

توضیح درمان و فنون مرتبط با مشاوره (ادامه)

-مصاحبه‌ی انگیزشی

-درمان کوتاه‌مدت

-کارهای مبتنی بر شواهد

هفته‌ی پانزدهم

ارزیابی و درمان دردهای مزمن

-هدف‌ها

-تعریف درد

-مسائل پاک زیستن با درد مزمن

ارزیابی و درمان

-تأثیرات فرهنگی

-ارزیابی

هفته‌ی شانزدهم

ارزیابی و درمان دردهای مزمن (ادامه)

- رویکردهای و فنون سوء مصرف مواد

- راهبردهای عمومی

- راهبردهای پیشگیری از عود

- فنون درمانی خاص

- رهنمودهایی برای مصرف دارو در زمان بهبودی

- حمایت گروه خودیاری

هفته‌ی هفدهم

جمع‌بندی از کلیه جلسات درسی

مرور جلسات قبلی و پرسش و پاسخ